

A zuglói EGYMI-k pszichológusainak tapasztalatai

Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis rendezvény

2021.06.08

Budapest - Zugló speciális helyzete

6 SNI gyereket ellátó speciális intézmény (különnevelés ill. többségi intézménybe járó tanulók utazótanári ellátása)

Országos beiskolázás

- **Mozgásjavító** Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, *Kollégium*, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- **Vakok** Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, *Kollégiuma* és Gyermekotthona
- **Gyengénlátók** Általános Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és *Kollégiuma*
- **Hallássérültek** Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és *Kollégiuma* (súlyosabb fokban hallássérült gyermekek, autizmussal élő gyermekek)
- Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és *Kollégium* (hallássérült, beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek) (**Nagyothallók**)

Kerületben élő gyermekek ellátása

- Zuglói Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (ASD-vel élő, értelmi fogyatékos gyerekek)

Első pszichológusok – intézményen belüli foglalkoztatás/közvetlenül az intézményhez tartozó szakemberek

- Gyógypedagógusok pszichológus végzettséggel - Pálhegyi Ferenc, Kardos Ferenc, Tóth Egon – vizsgálóállomások
- Ujvári Istvánné Matild
- 1994-től Vakoda - Somogyi Vera (gyógypedagógus is) – csak az intézményben
- 1995-től? – Hallássérültek Tanintézete
- 2000-től Nagyothallók intézménye Müller Zsófia (klinikai szakpszichológus is)
- 2003-tól Gyengénlátók intézménye Fazekas Ágnes (klinikai szakpszichológus is)

Egyes intézményekben pszichiáter is.

Néhány adat – egy kerület, mégis ... I.

- 6 intézmény - összesen **9 és negyed saját alkalmazásban lévő pszichológus** (+ 5-8 órában külsősök)
- **Intézményenként 1-2,5** pszichológus;
függ: gyermekek számától (120-480 fő) ill. telephelyek/tagozatok számától
normál intellektus/értelmi fogyatékos, alsó/felső tagozat/szakiskola; kollégium,
gyermekotthon
- **Végzettség:**
  - 3 fő gyógypedagógus, 1 pedagógus
  - 4 fő végzett vagy képződik - tanácsadó szakpszichológus

Néhány adat – egy kerület, mégis ... II.

- **Státusz: pszichológus/gyógypedagógus**

35. § (5) Az iskolapszichológus kötelező létszámát az iskola tanulólétszáma alapján kell meghatározni oly módon, hogy 500 tanulónként egy, a teljes munkaidő ötven százalékában foglalkoztatott iskolapszichológust kell alkalmazni.

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300326.kor>

- **Adminisztráció:**

- Krétában pszichológusként v. gyógypedagógusként /névvel v. név nélkül/ valós v. nem valós információk/gyógypedagógusok csoportokhoz vagy gyerekekhez rendelve
- Rögzítés más módon is

Miért volt/van rájuk szükség?

- A fogyatékossgal járó állapot, annak megélésével kapcsolatos pszichés teher
- A gyerekek ellátása speciális ismereteket kíván a kognitív sajátosságok, a kommunikáció, a személyiség fejlődés, a társadalmi beilleszkedés jellegzetességeiről.
- A gyerekek ellátása speciális módszereket kíván.
- A gyerekek/szülők többségében más módon nem jutnának pszichológiai ellátáshoz

Kik is vagyunk? - Identitás,
kompetenciahatárok

Az iskolapszichológia, óvodapszichológia

- **Az iskolapszichológus, óvodapszichológus olyan** pszichológiai képzettséggel rendelkező **szakember, aki** szaktudományának ismereteit, a jogszabályok szerint érvényes képzőintézményekben szerzett képzettségét és tapasztalat útján szerzett kompetenciáit, **az iskola, óvoda szervezeti keretei között, az iskola, óvoda által felvetett problémákra alkalmazza** úgy, hogy ezzel együtt szakmai döntéseit a helyi sajátosságok figyelembevételével autonóm módon hozza meg.
- Az iskola- és óvodapszichológusok feladatkörét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 132. §-a szabályozza. A feladatkör jogszabályi meghatározása: „A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott óvodapszichológus, iskolapszichológus ellátja az e §-ban meghatározott feladatokat, amelyek elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.” (10. oldal)
- Az iskola- és óvodapszichológusi szolgáltatás kiterjed a köznevelési intézménybe járó gyermekekre, tanulókra, szüleikre, gondviselőikre és a pedagógusokra is. (13. oldal)
- http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/12132/1/iskola_ovoda_pszichologia_u.pdf
- Szabó Éva – N. Kollár Katalin – Hujber Tamásné (2015) Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás szakszolgálati protokollja. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest

Egyéni tanácsadás

Az egyéni tanácsadás célja: A szülő, pedagógus, illetve gyermek által felvetett problémá(k) megoldása mellett a kliens pszichológiai tudatosságának és erőforrásainak erősítése is. (45. oldal)

A tanácsadás körülményei:

- **Időbeli keretek:** A sikeres tanácsadási folyamat alapvető feltétele, hogy időben behatárolt és tervezhető legyen mind a kliens mind a tanácsadó számára. Ennek megfelelően egy tanácsadási helyzet 45 perces időtartamot vehet igénybe, a klienssel egyeztetett időpontban, lehetőleg heti rendszerességgel. A tanácsadás teljes időtartamát (találkozások száma) a probléma súlyának, jellegének ismeretében a szakmai szempontok alapján mérlegeli a pszichológus. **Az iskolai keretek között zajló tanácsadás csak a rövid tanácsadás kategóriájába tartozhat, ennek megfelelően maximum 10 ülés lehet. Ha ennyi idő sem elegendő a probléma rendezéséhez, az már felveti annak lehetőségét, hogy célszerűbb volna más képzettségű szakemberhez irányítani a klienst.** (45. oldal)

A nevelési tanácsadás

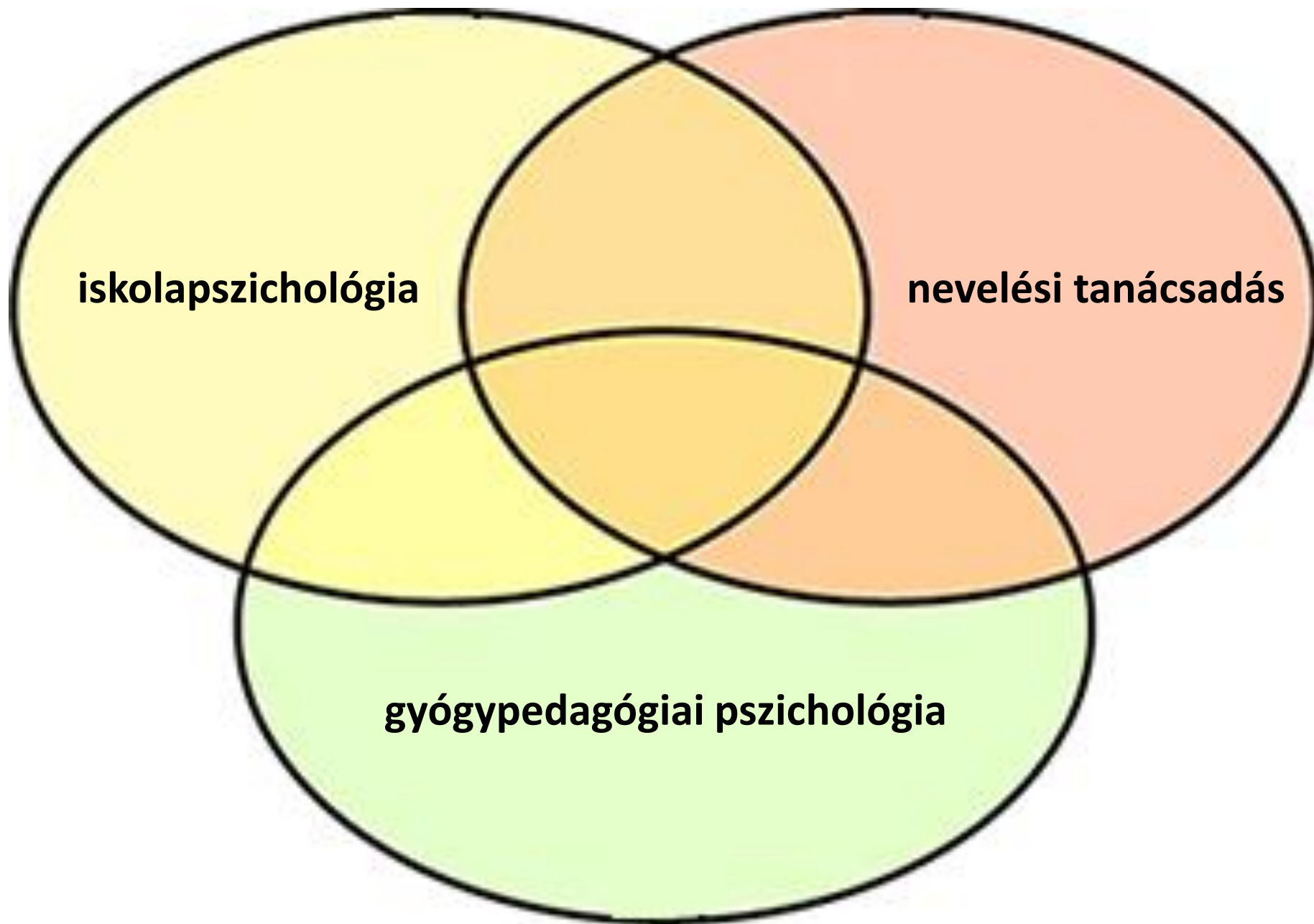
- **24. § (1)***— Az Nkt. 18. § (2) bekezdés c) pontja szerinti nevelési tanácsadás feladata:
- *b)* az Intézmény nevelési tanácsadás feladatának keretében ellátásban részesülők esetében segítség nyújtása a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához, ha a gyermek, tanuló egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja,
- *d)* a prevenciók tevékenység keretében
- *da)* együttműködik a védőnői és gyermekorvosi hálózattal, a gyermek korai fejlődési időszakában teljes körű családi mentálhigiénés intervenciót biztosíthat,
- **(2)***— Az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott esetben pedagógiai, pszichológiai támogatást, fejlesztést, terápiás gondozást nyújt a gyermeknek, a tanulónak, támogatja a család nevelő, a pedagógus nevelő és oktató munkáját, szükség esetén segíti a nevelési-oktatási, illetve szakképző intézmények és a család kapcsolattartását.
- <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300015.emm>
- *15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről 6. A nevelési tanácsadás*

Gyógypedagógiai pszichológia

„A gyógypedagógiai pszichológia a pszichológiának az az alkalmazott ága, amely a különböző sérüléssel, fogyatékossgal, akadályozottsággal élő személyek (gyermekek és felnőttek) személyiségének megismerésével, a nehezített szocializációs út és az eltérő kognitív fejlődés feltárásával, nevelésük, fejlesztésük, terápiájuk és társadalmi beilleszkedésük feltételeinek pszichológiai segítésével foglalkozik. (Illyés Gy-né; Lányiné, 1984) (Lányiné, 1997)” Lányiné, 2006, 396

Lányiné Engelmayer Á. (2006): Gyógypedagógiai pszichológia. In: Bagdy E. – Klein S.: *Alkalmazott pszichológia*. Edge 2000Kft., Budapest pp. 396-414.

- MPT Gyógypedagógiai Pszichológiai Szekció
- ELTE BGGYK GYOPSZI – kutatások, projektek, publikációk, gyógypedagógus hallgatók oktatása (gyp pszichológiai tantárgyak)

iskolapszichológia

nevelési tanácsadás

gyógypedagógiai pszichológia

Az alkalmazáshoz szükséges szakképzettség

2016. évi LXXX. Törvény az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról

<https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1600080.TV&pagenum=2>

	(A)	B	C
1	<i>A nevelő-oktató munka pedagógiai szakaszai/ Nevelési-oktatási intézmények</i>	<i>Pedagógus-munkakör</i>	<i>Az alkalmazáshoz szükséges szakképzettség)</i>
„15		óvodapszichológus/ iskolapszichológus	pszichológus és óvodapedagógus vagy gyógypedagógus vagy tanító vagy tanár, pszichológus tanácsadás és iskolapszichológia szakirányon, pedagógiai szakpszichológus óvoda- és iskola-szakpszichológus óvoda- és iskolapszichológus tanácsadó szakpszichológus”

Felnőtt / gyermek- és ifjúsági klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológia szakképzés

---

Ki jelentkezhet a képzésre?

A szakképzésre való jelentkezés elsődleges feltétele MA vagy MSc fokozatú, vagy osztatlan képzésben szerzett **pszichológus diploma** és **klinikai pszichológiai és/vagy mentálhigiéniai munkahelyen** betöltött állás.

Pedagógusi minősítési eljárásban való részvétel

Jelentkezési lap pedagógus munkakörben foglalkoztatottak számára 1 2022. évi minősítési eljárásban való részvételhez (eljárásazonosító: 2022A)

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/PEDA_jelentkezesi_lap_2022.pdf

III/2.1. **Munkakör, amelyben a pedagógus** a 2022. évi minősítési eljárásban **minősül**

- A) **Nevelési-oktatási intézményben jelölhető munkakörök**
- B) Pedagógiai szakszolgálatnál jelölhető munkakörök
- C) Pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézménynél jelölhető munkakörök
- D) A gyermekvédelmi szakellátási intézményekben és a javítóintézetben jelölhető pedagógus munkakörök
- E) Bölcsődében, egységes óvoda-bölcsődében bölcsődei nevelést ellátó foglalkoztatott által jelölhető munkakörök

A) Nevelési-oktatási intézményben jelölhető munkakörök ⁶ (a *-gal jelölt munkakörök tantárgyköteles munkakörök, amelyek esetében tantárgycsoport és tantárgy megadása kötelező)

☐ óvodapedagógus	☐ kollégiumi nevelőtanár	☐ iskolapszichológus
☐ tanító	☐ könyvtárostanár (tanító)	☐ óvodapszichológus
☐ általános iskolai tanár *	☐ napközis foglalkozást (tanulósobai foglalkozást) tartó pedagógus	☐ gyógypedagógus
☐ gimnáziumi tanár*	☐ nemzetiségi óvodapedagógus	☐ konduktor
☐ szakmai tantárgyat oktató tanár * szakgimnázium (pedagógiai, közművelődési)	☐ nemzetiségi tanító	☐ fejlesztő pedagógus
☐ művészeti szakmai tantárgyat oktató tanár * szakgimnázium (művészeti)	☐ közismereti tantárgyat nemzetiségi nyelven oktató tanár *	☐ logopédus
☐ közismereti tantárgyat oktató szakgimnáziumi tanár * szakgimnázium (többcélú köznevelési intézmény – technikum, szakképző iskola esetén jelölhető)	☐ nemzetiségi nyelvtanár *	☐ szociálpedagógus
☐ tanár a szakmai elméleti oktatásban * képzőfejlesztő iskolai nevelés-oktatás gyakorlati évfolyamon	☐ tanár az alapfokú művészetoktatásban *	☐ együttnevelést segítő pedagógus
☐ szakmai tanár, szakoktató, gyakorlati oktató * képzőfejlesztő iskolai nevelés-oktatás gyakorlati évfolyamon szakiskolai nevelés-oktatás (többcélú köznevelési intézmény – technikum, szakképző iskola esetén jelölhető)	☐ szakmai elméleti tantárgyat oktató tanár * szakiskolai nevelés-oktatás (többcélú köznevelési intézmény – technikum szakképző iskola esetén jelölhető)	☐ közismereti tantárgyat oktató tanár * szakiskolai nevelés-oktatás nem értelmi fogyatékos tanulók esetében

Kompetenciahatárok

Elláthatunk-e nem klinikusként terápiás jellegű pszichológiai foglalkozások során pszichiátriai diagnózissal rendelkező gyerekeket?

- Idegrendszeri fejlődési zavarral vagy más mentális, viselkedészavarral?

- Btk. 187. § (1) Aki ellenszolgáltatásért vagy rendszeresen
  - a) az orvosi gyakorlat,
  - b) az egészségügyi szakképesítéshez kötött pszichoterápiás gyakorlat vagy
  - c) a nem-konvencionális gyógyító és természetgyógyászati eljárások körébe tartozó tevékenységet jogosulatlanul fejt ki, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ami jó:

- Szakmai segítség az IP ÓP hálózattal – Sándor Éva IP ÓP koordinátor
Zugló

Ami jó lenne:

- Legitimé válni (törvények, pedagógus minősítési rendszer)
- Speciális intézményekben dolgozó pszichológusoknak csoport
- Gyógypedagógiai pszichológiai képzés
- Team:
  - bármilyen végzettség
  - sérülésspecifikus képzésben részesült szakember/saját élménnyel rendelkező szakember
  - klinikai szakpszichológus is /szupervíziós lehetőség